

**SZCZEGÓLNE WARUNKI I SPOSOBY OCENIANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO
REALIZOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI JĘZYKA POLSKIEGO W ZESPOLE SZKÓŁ
NR 1 IM. STANISŁAWA STASZICA W OLKUSZU
DLA TECHNIKUM i SZKOŁY BRANŻOWEJ**

Zasady ogólne

1. Przedmiotem sprawdzania i oceniania bieżącego są osiągnięcia ucznia nabyte i prezentowane podczas lekcji w formie:

- a) ustnej wypowiedzi ucznia, świadczącej o stopniu opanowania treści kształcenia z zakresu trzech ostatnich lekcji,
- b) kartkówki, przeprowadzonej na początku lub końcu lekcji, sprawdzającej ostatnio nabyte wiadomości i umiejętności uczniów,
- c) wielostopniowego testu dydaktycznego o charakterze sprawdzającym,
- d) innych form, mających na celu sprawdzenie praktycznych umiejętności polonistycznych uczniów, tj. streszczeń, interpretacji tekstów kultury bądź ich fragmentów, recenzji, rozprawek, esejów, konspektów, charakterystyk, notatek do lekcji,
- e) inne formy w zależności od potrzeb.

2. Przedmiotem okresowej i końcoworocznej oceny uczniów są elementy sprawdzające wiedzę i umiejętności. W zależności od liczby godzin języka polskiego nauczyciel w ciągu roku sprawdzi i oceni dłuższe wypowiedzi argumentacyjne na zadany temat. Sprawdziany ustne i pisemne oraz testy powtórzeniowe dotyczące większego zakresu materiału mogą w znacznym stopniu wpływać na ostateczną ocenę wystawioną na okres lub koniec roku.

3. Obowiązują wszystkie zasady oceniania bieżącego, okresowego i końcoworocznego, a także zasady określające warunki i tryb zdawania egzaminu klasyfikacyjnego i poprawkowego, zamieszczone w Statucie Szkoły jako *Wewnątrzszkolne ocenianie*.

4. Uczeń klasy maturalnej nie może zgłaszać nieprzygotowania.

Uczeń klasy programowo niższej ma prawo do zgłoszenia 2 nieprzygotowań w każdym okresie. Dodatkowo uczniowi klasy programowo niższej przysługuje niepytanie, jeżeli danego dnia wylosowany zostanie jego numer jako „szczęśliwy numer”.

Uczeń klasy programowo niższej nie może zgłosić nieprzygotowania na lekcjach dotyczących:

- 1) omówienia lektury (dotyczy pierwszej lekcji z cyklu)
- 2) sprawdzianu wiedzy (zapowiedzianego wcześniej)
- 3) ćwiczenia czytania ze zrozumieniem.

5. Sprawdziany oceniane są albo według obowiązujących norm dotyczących wypracowań maturalnych i arkuszy maturalnych podanych w ogólnych zestawieniach PSO lub według punktacji podanej przed sprawdzianem przez nauczyciela.
6. Uczeń nieobecny podczas sprawdzianu nie otrzymuje oceny za powyższy sprawdzian. Ma on obowiązek „zaliczenia” materiału w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły, po wcześniejszym ustaleniu terminu z nauczycielem języka polskiego. Ucznia obowiązuje terminowe zaliczenie materiału, w przeciwnym razie otrzymuje on ocenę niedostateczną. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ze sprawdzianu ma prawo poprawić ją po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem prowadzącym zajęcia w ciągu 2 tygodni od jej otrzymania.
7. Uczeń ma prawo wglądu do prac pisemnych w dniu oddania, w przypadku nieobecności usprawiedliwionej po uzgodnieniu terminu z nauczycielem. Nauczyciel ma obowiązek udostępnienia prac pisemnych rodzicom w uzgodnionym terminie. Rodzice i uczniowie, którzy chcą mieć wgląd do prac pisemnych zobowiązani są co najmniej dwa dni wcześniej zgłosić taką potrzebę nauczycielowi uczącemu. Rodzice na bieżąco mogą śledzić postępy swoich dzieci za pomocą dziennika elektronicznego. W związku z ochroną danych osobowych obowiązuje bezwzględny zakaz fotografowania, nagrywania, kopiowania prac pisemnych.
8. Sprawdziany muszą być zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem. Kartkówki nie muszą być zapowiedziane. Trwają do 15 minut, mogą się odbywać na każdej lekcji.
9. Nauczyciel przy ostatecznym ustalaniu oceny bierze pod uwagę przede wszystkim wiedzę i umiejętności wymagane przez program nauczania. Średnia ważona nie decyduje o wystawionej ocenie, jest jedynie elementem pomocniczym.
10. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji śródrocznej uzyskał ocenę niedostateczną z przedmiotu, jest zobowiązany uzupełnić zaległości z I okresu do końca marca, w przeciwnym razie jest zagrożony oceną niedostateczną na koniec roku.
11. Do obowiązków ucznia posiadającego orzeczenie poradni specjalistycznej należy wykonywanie jej zaleceń i przedstawianie efektów swojej pracy nauczycielowi uczącemu raz w miesiącu. Posiadana opinia poradni specjalistycznej nie zwalnia ucznia z podejmowania wysiłku zdobywania wiedzy i umiejętności.

12. Skala ocen, punktacja sprawdzianów

30% - 49% dopuszczający

50% - 74% dostateczny

75% - 94% dobry

95% - 99% bardzo dobry

100% celujący

Przy ocenie prac typu maturalnego stosuje się obowiązującą oficjalnie skalę ocen

30% - 49% dopuszczający

50% - 74% dostateczny

75% - 89% dobry

90% - 100% bardzo dobry

W przypadku lektur obowiązkowych obowiązuje następująca punktacja:

50% - 59% dopuszczający

60% - 74% dostateczny

75% - 89% dobry

90 - 99% bardzo dobry

100% celujący

***Średnia ważona (wzór)**

0,5 a + 0,2 b + 0,2 c + 0,1 d

a – zadania klasowe, testy, inne prace pisemne

b – kartkówki

c – odpowiedzi ustne

d – inne podlegające ocenie działania ucznia

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA - TECHNIKUM

1. Kryteria ocen z języka polskiego. Uczeń otrzymuje oceny za:

- odpowiedź ustną,
- pisemne prace klasowe i domowe,
- testy, sprawdziany sprawdzające wiadomości, znajomość lektur,
- prezentacje,
- kartkówki,
- pracę w grupach,
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości (np. referat, zestawy bibliograficzne, prezentacja, elementy wykładu),
- konkursy literackie.

Ocenianie odpowiedzi ustnej

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń potrafi:

Wiadomości

- przyporządkować autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej;
- określić ramy chronologiczne omawianych epok;
- objaśnić znaczenie nazw omawianych epok literackich;
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych okresów gatunków literackich;
- wskazać cechy postaw i wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki;
- wskazać cechy prądów i umysłowych i artystycznych;
- posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami;
- streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych z listy lektur obowiązkowych;

Umiejętności

- rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich omawianych epok;
- scharakteryzować bohaterów literackich;
- przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób;
- umiejętnie przywoływać cytaty z tekstów literackich do wypowiedzi własnych.

Na ocenę **dostateczną** uczeń potrafi to, co na ocenę **dopuszczającą**, a ponadto:

Wiadomości

- wyjaśnić literaturoznawcze sensy pojęć;
- wskazać podstawowe cechy gatunków;
- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi;
- wskazać związki omawianych epok z wcześniejszymi;

Umiejętności

- opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów;

- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe i idee poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich omawianych epok;
- określić tematykę i problematykę omówionych utworów;
- prezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu; - podejmować próby włączenia się do dyskusji.

Na ocenę **dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

Wiadomości

- wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok;
- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- scharakteryzować koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- wskazać dominantę kompozycyjną i myślową oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego;

Umiejętności

- zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce;
 - formułować wnioski, uogólnienia i argumenty, prezentując swój punkt widzenia; - ocenić bohaterów literackich w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikację psychologiczną i uwikłania w problemy moralne, społeczne;
 - komponować w trakcie zajęć dłuższe wypowiedzi w sposób zwarty, logiczny i uporządkowany;
- wypowiadać się płynnie, poprawnie pod względem stylistycznym i ortograficznym.

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

Wiadomości

- wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach;
- wykazać się opanowaniem pamięciowym licznych fragmentów tekstów literackich oraz swobodnie posługiwać się cytatami;
- przedstawić ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich na podstawie omawianych utworów;

Umiejętności

- wyjaśnić funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w poznanych utworach literackich;
- rozpoznać nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub filmie;
- formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich;
- samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych (i pisemnych) materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki;
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego;

- posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką;
- rozpoznając przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne); - dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki(w tym tekstu lit.), ze wskazaniem funkcji środków specyficznych dla danej dziedziny sztuki;
- wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną;
- odwoływać się do opinii autorytetów (sądy historyków literatury, myśli filozofów...) dla obrony własnego stanowiska;
- dowodzić własnej racji w ocenie dzieł sztuki;
- dokonać syntezy twórczości literackiej(epoki, autora, prądu); - dokonać pisemnej parafrazy i stylizacji literackiej tekstu.

Na ocenę **celującą** uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą , a ponadto:

- prezentując swoje poglądy, umiejętnie posługiwać się wiedzą spoza programu szkolnego, świadcząca o dużej erudycji;
- formułować wnioski dojrzałe , wnikliwe;
- stawiać hipotezy badawcze;
- polemizować , by obronić własne stanowisko, szukając wciąż nowych argumentów.

Zasady oceniania pracy klasowej

1. Zasady oceniania wzorowane są na zasadach oceniania wypracowań maturalnych.
2. Wymagana długość pracy klasowej w klasie 1 i 2 to 300 słów, a w klasach starszych: 400 słów.
W bieżącym roku szkolnym 2023/2024 klasy maturalne piszą wypracowanie na 300 słów, co jest związane z wymaganiami egzaminacyjnymi na maturze w 2024 roku.
3. Jeśli praca nie spełnia kryterium wymaganej długości pracy, oceniana jest tylko pod względem funkcjonalności wykorzystania utworów oraz poziomu argumentacji.
4. Wymagana długość pracy klasowej przeprowadzanej tylko z jednej lektury to 200 słów.
5. Praca podlega ocenie, jeśli spełnia następujące kryteria:
 - nie występuje w niej błąd kardynalny,
 - są w niej odwołania do lektury obowiązkowej,
 - przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu,
 - przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną,
 - nie jest napisana w formie planu lub w punktach
6. Wymagania na poszczególne oceny:

Dopuszczający

1. *Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego)*
Tylko jeden utwór wykorzystany częściowo ALBO w pełni funkcjonalnie
Konteksty wykorzystane częściowo funkcjonalnie
2. *Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi*
Powierzchnowa argumentacja
W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów
3. *Struktura*
Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy

zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym, np. wg kolejno omawianych tekstów literackich

Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO/ORAZ w zakresie struktury akapitów

4. *Spójność wypowiedzi*

W wypowiedzi występuje 6-8 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi

Wstęp pracy jest częściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ALBO z zakończeniem pracy

zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ALBO częścią zasadniczą pracy

5. *Styl wypowiedzi*

Niestosowny do sytuacji komunikacyjnej

6. *Język pracy*

Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste, utrudniające realizację tematu (do 17 błędów)

7. *Ortografia i interpunkcja*

Praca zawiera 3 lub więcej błędów ortograficznych oraz 8 i więcej błędów interpunkcyjnych

Dostateczny

1. *Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego)*

Dwa utwory wykorzystane częściowo funkcjonalnie

2. *Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi*

Zadowolająca lub trafna argumentacja

Jeden lub dwa konteksty wykorzystane funkcjonalnie

Praca zawiera fragmenty erudycyjne

3. *Struktura*

Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane częściowo problemowo, częściowo pod względem formalnym

Podział wypowiedzi poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów

4. *Spójność wypowiedzi*

W wypowiedzi występuje 3-5 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi

5. *Styl wypowiedzi*

Adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej

6. *Język pracy*

Zadowolający zakres środków językowych (do 10 błędów)

7. *Ortografia i interpunkcja*

Praca zawiera 2 błędy ortograficzne oraz 7 błędów interpunkcyjnych

Dobry

1. *Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego)*

Jeden utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie, a drugi częściowo funkcjonalnie

2. *Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi*
 Trafna i bogata argumentacja
 W pracy wykorzystano funkcjonalnie dwa (lub więcej) konteksty
 Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego
3. *Struktura*
 Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy zorganizowane są problemowo
 Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie)
 ALBO w zakresie struktury akapitów
4. *Spójność wypowiedzi*
 Występują w pracy nie więcej niż 2 zaburzenia w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.
5. *Styl wypowiedzi*
 Styl w całości lub w przeważającej części pracy stosowny
6. *Język pracy*
 Szeroki zakres środków językowych, zróżnicowana składnia i leksyka (do 5 błędów)
7. *Ortografia i interpunkcja*
 Praca zawiera 1 błąd ortograficzny oraz nie więcej niż 4 błędy interpunkcyjne

Bardzo dobry

1. *Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego)*
 Dwa utwory wykorzystane w pełni funkcjonalnie
2. *Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi*
 Bogata argumentacja
 Funkcjonalne wykorzystanie kontekstów
 Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego
3. *Struktura*
 Elementy treściowe wypowiedzi w całości pracy zorganizowane są problemowo
 Podział wypowiedzi poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów
 Sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego
 Dopuszczalna jedna usterka
4. *Spójność wypowiedzi*
 Wypowiedź jest w całości spójna LUB występuje w niej nie więcej niż 1 zaburzenie w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.
5. *Styl wypowiedzi*
 Styl w całości pracy stosowny
6. *Język pracy*
 Szeroki zakres środków językowych umożliwiających pełną realizację tematu. (do 3 błędów)
7. *Ortografia i interpunkcja*
 Praca jest bezbłędna pod względem ortograficznym oraz zawiera nie więcej niż 3 błędy interpunkcyjne

Celujący

1. *Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego)*
Dwa lub więcej utworów wykorzystanych w pełni funkcjonalnie
2. *Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi*
Bogata argumentacja
Funkcjonalne wykorzystanie wielu kontekstów
Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego
3. *Struktura*
Elementy treściowe wypowiedzi w całości pracy zorganizowane są problemowo
Podział wypowiedzi poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów
Sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego
4. *Spójność wypowiedzi*
Wypowiedź jest w całości spójna na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.
5. *Styl wypowiedzi*
Styl w całości pracy stosowny
6. *Język pracy*
Szeroki zakres środków językowych umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
7. *Ortografia i interpunkcja*
Praca nie zawiera błędów

Dla uczniów posiadających stosowne orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się zalecenia poradni określone w opinii np. przedłużenia czasu odpowiedzi na sprawdzianach pisemnych.

W przypadku uczniów mających zalecenie wydłużonego czasu pisania sprawdzianów stosuje się:

- czas pisania 45 minut – dla osób z opiniami PPP
- czas pisania 40 minut – dla osób bez opinii PPP

Informacje o błędach uznawanych za ortograficzne w pracach zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją lub dysortografia)

1. W ocenie poprawności ortograficznej wypracowania nauczyciel będzie uwzględniał następujące błędy (tzn. liczył je jako błędy ortograficzne)
 - **błędy w zapisie wyrazów z u – ó, ż – rz, h – ch**
 - **łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania**
2. W ocenie poprawności ortograficznej wypracowania nauczyciel nie będzie uwzględniał innych niż wymienione w pkt 1. błędów w zapisie (tzn. nie będzie liczył ich jako błędy ortograficzne), w tym:
 - **dodawania, opuszczania, przestawiania liter, sylab lub całych wyrazów**
 - **mylenia liter**
 - o podobnym kształcie (a - o, l - ł - t, n - r, m - n, u - w, e - ę, a - ą, i - j, u - y)
 - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)

- odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź)
- różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (p – b, d – b) lub poziomej (m – w, n – u, b – p, d – g, p – g)
- **ominięcia drobnych elementów graficznych, w tym:**
 - oznaczania miękkości nad literami
 - kropek (dź, ź, i, j)
 - „ogonków” przy literach ą lub ę i kreski (wężyka) przy literach ó, t lub ł
- **błędów dotyczących podziału wyrazu**
- **utruty dźwięczności** (kóska **zamiast** kózka, proźba **zamiast** prośba)
- **błędów wynikających ze schematycznego stosowania zasad ortografii**, np. startóje bo startować.
- **mylenia przedrostków z przyimkami**, np.: pode szły; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np. wklasie, zachwilę, napewno
- **niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich**, np.: rosinie zamiast rośnie, skosiny zamiast skośny.

Ilość dopuszczalnych błędów interpunkcyjnych w przypadku zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:

- Pracę uznaje się za bezbłędną pod względem interpunkcyjnym, jeśli uczeń nie popełnił więcej niż 15 błędów interpunkcyjnych.
- Pracę uznaje się za niepoprawną pod względem interpunkcyjnym, jeśli zawiera więcej niż 31 błędów interpunkcyjnych.

W przypadku prac klasowych przeprowadzanych **z jednej lektury**, obowiązują powyższe kryteria z wyjątkiem kryterium nr 1 - *Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu.*

Ocena:

dopuszczający

Utwór wykorzystany częściowo funkcjonalnie. Nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.

dostateczny

Utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie. Kontekst wykorzystany częściowo funkcjonalnie.

dobry

Utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie. Kontekst wykorzystany w pełni funkcjonalnie.

bardzo dobry

Utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie. Dwa konteksty wykorzystano w pełni funkcjonalnie.

WYMAGANIA EDUKACYJNE ORAZ SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA - Branżowa szkoła I stopnia

Ocenianie jest istotnym aspektem procesu nauczania. Towarzyszy uczniowi przez cały rok szkolny i informuje o jego wynikach w nauce. Ocenianie powinno być zrozumiałe dla ucznia, gdyż uzyskane oceny pomagają mu uczyć się i stanowią pewną informację zwrotną dotyczącą ewentualnych niedociągnięć, które będą wymagały dodatkowej pracy. Jako informacja zwrotna ocena daje też uczniowi możliwość planowania własnego warsztatu pracy, ponadto kształtuje w nim poczucie odpowiedzialności w procesie uczenia się.

Zespół polonistów, ustalając kryteria oceniania, powinien pamiętać o zwróceniu szczególnej uwagi na indywidualizację pracy i na uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Chodzi o to, aby oceniany uczeń był pewien swoich wiadomości i umiejętności, jak również aby był przekonany o rzetelności oceniania przez nauczyciela. Uczeń musi być świadomy kryteriów oceniania stosowanych przez nauczyciela. Odpowiedzialny nauczyciel powinien konsekwentnie stosować się do wcześniej podjętych ustaleń.

Branżowa szkoła I stopnia ma przygotować uczniów do dorosłego życia, do zadań, które na nich czekają, do tworzenia właściwych relacji społecznych, w tym także relacji z przyszłym pracodawcą. Wykształcenie, które zdobędą uczniowie w czasie nauki w szkole, powinno dać im pewność swobodnego funkcjonowania w społeczeństwie, a nade wszystko pomóc im w opanowaniu wielu sprawności zawodowych, które pozwolą im wykonywać przyszłe zadania. Należy więc tak indywidualizować naukę uczniów, aby poziom ich świadomości i umiejętności był jak najwyższy i nie utrudniał ich kontaktów ze społeczeństwem, natomiast dla bardziej ambitnych był bodźcem do poszerzania swojej wiedzy na wyższych szczeblach edukacji. Uwzględniając zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów i możliwości przetwarzania nowo zdobytych wiadomości i umiejętności, praca zaangażowanego i zainteresowanego uczniem nauczyciela polonisty na zajęciach języka polskiego zwiększa szanse edukacyjne uczniów wykazujących zdolności w danej dziedzinie oraz uczniów mających trudności w nauce języka polskiego.

Przedmiotem oceny są:

- 1) wiadomości i umiejętności według programu nauczania języka polskiego dla branżowej szkoły I stopnia w zakresie podstawowym w danej klasie. O programie nauczania nauczyciel informuje uczniów na początku roku szkolnego.
- 2) zaangażowanie w proces uczenia się – nauczania
- 3) znajomość faktów literackich
- 4) praktyczne opanowanie umiejętności ogólnych i specjalistycznych, których wpojenie należy do celów nauczania przewidzianych w programie nauczania
- 5) systematyczność pracy
- 6) przy ocenie śródrocznej i końcoworocznej brana jest pod uwagę znajomość materiału programowego, którego dotyczą oceny cząstkowe, znajomość faktów literackich i terminów zawartych w programie nauczania; ważna jest także systematyczność i pracowitość ucznia oraz predyspozycje przedmiotowe.

Ocena dopuszczająca**Uczeń:**

- podejmuje próbę rozmowy
- posługuje się nieskomplikowanym słownictwem
- tworzy wypowiedź komunikatywną
- stosuje się do zasad ortografii polskiej
- tworzy notatkę z lekcji
- tworzy pisma użytkowe
- wykonuje zadania zgodnie z instrukcją
- korzysta z księgozbioru szkolnego
- korzysta ze słowników, leksykonów, encyklopedii

Ocena dostateczna**Uczeń:**

- rozpoznaje specyfikę omawianych tekstów
- odczytuje sens analizowanych utworów
- rozpoznaje nadawcę i adresata utworu
- czyta ze zrozumieniem
- analizuje i interpretuje omawiane fragmenty utworów
- szuka literatury przydatnej do omówienia różnych zagadnień
- sporządza opis bibliograficzny książki
- rozpoznaje manipulację językową
- rozpoznaje funkcje tekstu
- rozpoznaje stylizację językową
- rozpoznaje błąd językowy
- określa problematykę utworu
- pisze zgodnie z zasadami ortografii polskiej
- rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego
- dostrzega w utworach wartości narodowe i uniwersalne
- argumentuje własną wypowiedź, podając przykłady
- wygłasza własny sąd na forum klasy
- operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych

Ocena dobra**Uczeń:**

- wypowiada się w sposób logiczny i zrozumiały
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury
- sprawnie wykonuje powierzone zadania
- wartościuje i ocenia postawy bohaterów
- wartościuje i ocenia teksty kultury
- aktywnie uczestniczy w dyskusji
- argumentuje i wnioskuje w związku z omawianym problemem

- ocenia własne kompetencje językowe
- konfrontuje omawiany tekst literacki i innymi tekstami kultury

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- dostrzega rodzaje stylów wypowiedzi
- dostrzega i komentuje artystyczne środki wyrazu
- przeprowadza interpretację porównawczą kilku utworów literackich

- rozpoznaje aluzje literackie
- rozpoznaje motywy literackie
- formułuje wypowiedź poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym
- wykazuje postawę krytyczną wobec otaczającego świata, wygłasza własny sąd
- recytuje lub wygłasza z pamięci fragmenty tekstów literackich

Ocena celująca

Uczeń:

- stosuje zasady poprawnego mówienia
- dba o dykcję i intonację
- stosuje w wypowiedzi ustnej odpowiednie środki językowe
- potrafi stawiać tezy i bronić swojego stanowiska
- aktywnie uczestniczy w dyskusji
- argumentuje w swojej wypowiedzi
- używa bogatego słownictwa
- wykorzystuje konteksty kulturowe i historyczne
- formułuje wypowiedź poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym
- potrafi konstruować wypowiedź według własnego pomysłu kompozycyjnego
- odczytuje idee dzieła, rozumie manipulację językową